

Onderwerp	Beleidskoers op hoofdlijnen Permar WS
------------------	---------------------------------------

Voorgestelde beslispunten

1. Bijgaand collegevoorstel vast te stellen en voor inspraak voor te leggen aan de adviesraden en het AB van Permar WS om een reactie te verzoeken.
2. Voorlopig te besluiten om de raad voor te stellen uit te treden uit de GR Permar conform artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
3. Voorlopig te besluiten om de raad voor te stellen de Wsw (oud) zo lokaal mogelijk vorm te geven en hiervoor een uitvoeringsplan te ontwikkelen en te implementeren vanuit het uitgangspunt "lokaal wat kan en regionaal wat moet of meerwaarde biedt".
4. Voorlopig te besluiten aan de raad voor te stellen een (regionaal) plan te ontwikkelen voor overgangsmaatregelen om na opheffen van de GR de positie van de medewerkers van de Permar WS zo goed mogelijk te garanderen.
5. De bijlage: Onderbouwing van de cijfers van de rapportage toekomstverkenning Permar' vooralsnog als niet-openbaar aan te merken op grond van: *de bijlage bevat gevoelige financiële gegevens die de onderhandelingspositie van de gemeente kunnen schaden. Om deze reden wordt voorgesteld om de bijlage met onderbouwing van de cijfers als niet-openbaar aan te merken op grond van artikel 10, lid 2 sub b van de Wob.*
6. De bijgevoegde raadsbrief vast te stellen

Datum	11 maart 2016	Ja	Nee
Kenmerk	9240	Openbaar	X
Team	Samenleving	Bevat raadsvoorstel	X
Steller	J.M. (José) Krechting/M. Adema		
Portefeuillehouder	drs. A.D. (Wendy) Ruwhof	Ja	Nee
Programma begroting	1	Financieel advies	X
		Juridisch advies	X
		P&O advies	X
		Paraaf hoofd	
		Paraaf directeur	
Concerncontroller A.G. (Ati) van Ommeren			
Secretaris A.E.J. (Jeroen) Steverink MBA			Hamervoorstel / Besprekingsvoorstel
Burgemeester en wethouders	Akkoord	Bespreken in college	Paraaf
Burgemeester drs. J.P. (Jean Paul) Gebben	☐	☐	
Wethouder H.J. (Hermine) van den Berg-van Zijl	☐	☐	
Wethouder ir. E. (Erik) Heinrich	☐	☐	

Wethouder drs. A.D. (Wendy) Ruwhof	☐	☐
Wethouder mr. J. (Jasper) Verstand	☐	☐

Datum vergadering	
Agendapunt	

Besluit

.....

.....

Onderwerp

X

Datum

11 maart 2016

Kenmerk

9240

Pagina

2 van 8

Voorstel

1. Bijgaand collegevoorstel vast te stellen en voor inspraak voor te leggen aan de adviesraden en het AB van Permar WS om een reactie te verzoeken.
2. Voorlopig te besluiten om de raad voor te stellen uit te treden uit de GR Permar conform artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
3. Voorlopig te besluiten om de raad voor te stellen de Wsw (oud) zo lokaal mogelijk vorm te geven en hiervoor een uitvoeringsplan te ontwikkelen en te implementeren vanuit het uitgangspunt "lokaal wat kan en regionaal wat moet of meerwaarde biedt".
4. Voorlopig te besluiten aan de raad voor te stellen een (regionaal) plan ontwikkelen voor overgangsmaatregelen om na opheffen van de GR de positie van de medewerkers van de Permar WS zo goed mogelijk te garanderen.
5. De bijlage: Onderbouwing van de cijfers van de rapportage toekomstverkenning Permar' voorsnog als niet-openbaar aan te merken op grond van: *de bijlage bevat gevoelige financiële gegevens die de onderhandelingspositie van de gemeente kunnen schaden. Om deze reden wordt voorgesteld om de bijlage met onderbouwing van de cijfers als niet-openbaar aan te merken op grond van artikel 10, lid 2 sub b van de Wob.*
6. De bijgevoegde raadsbrief vast te stellen

Samenvatting:

Het college wil bij het openbaar maken van de rapportage, het verzoeken om advies van de adviesraden en het verzoek aan het AB van de Permar met een reactie te komen, het voorlopige collegestandpunt kenbaar maken. Van belang voor de definitieve besluitvorming zijn ook de voornemens van de colleges van de andere deelnemende gemeenten. Begin april 2016 zal het college een definitief standpunt innemen en hiertoe een raadsvoorstel doen.

Het college heeft het voornemen om de raad voor te stellen uit de GR te treden. Na besluitvorming in de raad, de uitwerking van deze koers en het in kaart brengen van de verschillende opties zoals in scenario 1-2 en 3 weergegeven in een uitvoeringsplan. Verder moet er een plan ontwikkeld worden voor overgangsmaatregelen om na opheffen van de GR de positie van de medewerkers van de Permar WS zo goed mogelijk te garanderen. Dat betekent opheffen GR en de Wsw zo lokaal mogelijk organiseren met respect voor de regionale samenwerkingsafspraken. Wat uitgewerkt wordt in het uitvoeringsplan, zijn de verschillende opties voor lokaal organiseren en het toetsen van de haalbaarheid daarvan. Helder krijgen op welke punten we regionale of intergemeentelijke samenwerking zoeken waar lokale uitvoering niet haalbaar blijkt en/of mogelijk is. Vervolgens het in kaart brengen en besluiten over "slimme en efficiënte" oplossingen.

Inleiding

In 2014 hebben de directies van de Permar WS en IW4 Capel en de Haas opdracht gegeven te onderzoeken op welke wijze de Permar en IW4 de toekomst in zouden kunnen richten.

Onderzocht zijn scenario's tot vormen van samenwerking en fusie; deze zijn financieel doorgerekend. Daarnaast zijn scenario's onderzocht of het aanbieden van dienstverlening in het kader van de P-wet mogelijkheden biedt om Permar en IW4 voort te laten bestaan.

Onderwerp

X

Datum

11 maart 2016

Kenmerk

9240

Pagina

3 van 8

Deze zijn vastgelegd in het rapport “Verkenning uitvoeringsvarianten Wsw en uitvoeringsvarianten voor de Participatiewet” zoals aan u gepresenteerd in maart en april 2015.

Conclusie over de samenwerkingsvormen met IW4 is dat zelfs bij volledige integratie (fusie) wel voordeel te behalen valt door bundeling van overhead, marktkansen en bundeling van de krimpende Wsw groep, maar dat de opbrengsten van de Wsw beperkt is, blijft en afloopt. De in kaart gebrachte maatregelen hebben onverminderd een negatief bedrijfsresultaat tot gevolg, gegeven de ontwikkeling van de doelgroep Wsw, de verminderende rijkssubsidie en de vaste kosten. Het rapport concludeert via de beschreven opties dat de omzet van het bedrijf kan worden uitgebreid door het uitvoeren van diensten gericht op de nieuwe doelgroepen die vallen onder de Participatiewet. De omzetmogelijkheden die gemoeid gaan met deze aanvullende diensten zijn echter beperkt.

Het geschetste beeld geeft een toenemend negatief resultaat voor de komende jaren. De financiële uitgangspunten van het rapport, zo bleek in maart 2015, was veel te positief. De jaarrekening 2014 geeft dan al een groot negatief exploitatieresultaat (1.5 miljoen). Het rapport ging nog uit van een jaarafsluiting welke licht negatief uitkwam. Vertalen wij het negatieve resultaat door naar de Permar zoals weergegeven in het rapport van Capel en de Haas, dan leidt dit tot een tekort van bijna 4 miljoen in 2020. Als gevolg van deze financiële ontwikkeling en de wijze van informeren hierover hebben de gezamenlijke raden onderzoek laten doen door Berenschot naar het ontstaan van deze situatie. Permar is doorgelicht. Belangrijkste conclusie uit het Berenschot-rapport is de urgentie om tot een toekomstvisie te komen.

Opdracht

In november 2015 is naar aanleiding van discussie in de raad over het Berenschot rapport en twee werkconferenties met de wethouders Participatiewet uit de regio, de opdracht verstrekt aan bureau Langedijk SWO om onderzoek te doen naar scenario's over de toekomst van Permar. Insteek van dit onderzoek is de gemeentelijke koers en inzet. De wethouders Participatiewet van de 5 gemeenten zijn opdrachtgever voor dit onderzoek. In de werkconferenties is onderzocht welke scenario's de verschillende gemeenten voor ogen hebben. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke opdracht aan bureau Langedijk SWO.

De volgende scenario's zijn onderzocht:

- Opheffen van de GR en uitvoering van de Wsw door de vijf individuele gemeenten;
- Uitvoering van de Wsw door de vijf individuele gemeenten, waarbij een aantal zaken (bijvoorbeeld de back office en/of beschut werk) gemeenschappelijk wordt uitgevoerd. Dat kan in een GR maar ook in een ander construct;
- Opheffen van de GR en uitvoering door de vijf gemeenten, waarbij een aantal zaken (bijvoorbeeld back office en/of beschut werk) bij één van de gemeenten wordt georganiseerd en door de anderen wordt ingekocht;
- Ombouwen van de GR en benutten van de goede onderdelen met de uitvoering van andere onderdelen van de participatiewet.

In december is het onderzoek van start gegaan.

Ontwikkelingen die de toekomst van de Wsw beïnvloeden

Onderwerp

X

Datum

11 maart 2016

Kenmerk

9240

Pagina

4 van 8

- Op basis van de Participatiewet is de gemeente Renkum verantwoordelijk voor het organiseren van het beschermt werk. Dit kan in eigen beheer, dan wel via inkoop bij derden of in samenwerking met andere gemeenten.
- De Wsw groep krimpt. Vanaf 1 januari 2015 is er geen instroom meer in de Wsw. De groep slinkt als gevolg van natuurlijk verloop zoals het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De inschatting is dat het bestand met 5% per jaar afneemt. De rijkssubsidie neemt jaarlijks af.
- De groep Wsw'ers behoudt het salaris, rechtspositie en indicatie. De gemeenten zijn formeel werkgever.
- Mensen met een arbeidshandicap zullen altijd "geld" kosten. Aanpassingen op de werkplek en begeleiding zijn daar de belangrijkste factoren in.
- Het gemeentelijk vermogen uitvoering te geven aan de Participatiewet is van groot belang, met name voor de mensen met een arbeidshandicap.

Argumenten

- De beleidsuitgangspunten zoals geformuleerd in de kadernota Sociaal Domein vorm te geven;
- De mogelijkheid om het "nabijheidsprincipe" vorm te geven: de zorg voor onze kwetsbare burgers lokaal te organiseren; zelf of met (lokale) partners; het versterken van de lokale samenleving.
- De mogelijkheid om zelf te sturen; binnen de eigen organisatie of via inkoopcontracten;
- Beëindigen van dubbele petten van wethouders, bestuurlijke drukte en raden die op verre afstand staan;
- Renkum kan haar beleid zelf uitvoeren, hoeft geen compromissen te sluiten en kan zo integraal als zij wil (eventueel in combinatie met de rest van de participatiewet, de uitvoering van de openbare ruimte en de WMO) de uitvoering van de Wsw uitvoeren.
- Door efficiënter en zakelijker de dienstverlening te organiseren wordt een financieel gunstiger en stabiel resultaat bereikt.

Kanttekeningen

Het realiseren van het uitgangspunt lokaal wat kan en regionaal wat moet of meerwaarde biedt kan succesvol zijn maar hangt af van een aantal factoren:

- De Permar zal zoveel mogelijk werksoorten vervreemden en mensen die nu op 'beschermt binnen' werken onder brengen in detacheringen. Daardoor krimpt de omvang van de groep "beschermt binnen" en dat maakt lokale uitvoering van beschermt beter realiseerbaar. Daarnaast zorgdragen dat groepen groen en schoon samenvallen met de gemeenten. Met andere woorden: Renkumse mensen in het Renkumse groen.
- De koppeling lokaal/regionaal goed inzetten. Hiermee voorkomen we dat vijf gemeenten of jobcoaches naar dezelfde opdrachtgever gaan en kunnen we de resultaten van lokale en regionale initiatieven bundelen. De arbeidsmarkt houdt niet op bij de gemeentegrens. Er zijn wettelijke bepalingen met betrekking tot de samenwerking in de arbeidsmarkt regio.
- Functioneren en opdracht WSP:
Het WSP zal moeten expliciteren en ontwikkelen en ruimte voor lokale inzet op werkgevers moeten gaan bieden, ook zal ruimte voor aanbodgericht werken moeten worden gecreeerd. Lokale werkgevers blijken vaak meer binding te hebben met lokale politieke inzet en lokale inwoners. Gemeente Renkum zet hierop in. Dit vraagt innovatieve en maatwerkoplossing van het WSP (en de gemeenten): dit betekent actief ondernemen. Een zorgvuldige en werkende verbinding tussen lokaal en de arbeidsmarktregio is crucial voor het bieden van werk aan onze doelgroep. De prijs die we kunnen bedingen voor begeleiding, opbrengsten en overhead beïnvloeden het resultaat van de uitvoeringskosten.

Onderwerp

X

Datum

11 maart 2016

Kenmerk

9240

Pagina

5 van 8

Draagvlak

In de komende periode zullen we advies vragen aan de adviesraden, een reactie van het AB Permar verzoeken.

Aanpak/Uitvoering

De gemeente Renkum is een regiegemeenten en wil lokaal uitvoering geven aan de Wsw, maar kan niet alles op korte termijn realiseren, er zullen overgangsmatregelen moeten worden getroffen.

- In de eerste plaats dat Permar de koers van vervreemding en (groeps)detachering maximaal inzet. Het gaat dan voornamelijk om schoonmaak en beschutte activiteiten. De Wsw-ers gaan mee en gaan in een groepsdetachering bij de nieuwe 'werkplekeigenaar' werken. In de komende twee jaar moet daarin veel gerealiseerd kunnen zijn. Er blijft dan een veel kleinere groep over die terug gaat naar de gemeente. Het wordt overzichtelijker. In feite gaat het om de drieslag detachering/begeleid werken, groen/openbare ruimte en beschut werk. Daarnaast moeten de back office taken worden ondergebracht.
- geleidelijke overgang van groen naar de gemeente.
- Organistatie van beschut werk. Renkum kan beschut werk op dat moment (2018) vermoedelijk nog niet lokaal laten organiseren. Hiervoor zal een overgangsconstructie moeten worden ontwikkeld voor de medewerkers van de Permar.
- Het ontwikkelen van een veranderstrategie die voor de doelgroep werknemers zo min mogelijk onrust met zich mee brengt, is van belang om (tijdelijke) vermindering van loonwaarde en uitval wegens ziekte te voorkomen.
- Voor de de medewerkers van de Permar (ambtenaren zal een sociaal plan moeten worden opgesteld en voor de Wsw ers zal de overgang naar nieuwe situatie goed moeten worden gecommuniceerd en geborgd.

Communicatie

Er wordt nadrukkelijk aandacht besteedt aan de medewerkers van de Permar. In maart 2016 zijn zij geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek en de richting die het college van B&W op wil (uiteeraard onder voorbehoud van uw besluitvorming). Hen is uitgelegd wat dit voor hen betekent en hoe zij betrokken zullen worden bij het vervolgproces. Ook familieleden/begeleiders worden uitgenodigd voor bijeenkomsten en zullen in de toekomst betrokken worden. Voor deze en toekomstige bijeenkomsten is nauwe samenwerking met de communicatieadviseur van de Permar gezocht aangezien zij specifieke kennis heeft over de benadering van deze doelgroep. Uiteeraard houden wij u regelmatig op de hoogte van de voortgang van het proces dat wij met de medewerkers van de Permar doorlopen.

Daarnaast zal in overleg met de andere vijf gemeenten een gezamenlijk persbericht worden opgesteld.

Financiële consequenties

De berekeningen binnen het onderzoek van het bureau Langedijk zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Gegevens uit de jaarrekening 2014 van Permar.
- Het aantal WSW'ers ultimo 2015.
- Kengetallen m.b.t. toegevoegde waarde en kosten beschut werk op basis van marktonderzoek en vergelijk met kengetallen van Permar.

Uitdrukkelijk dient vermeld te worden dat cijfers in het rapport een momentopname zijn. Daarnaast is er geen doorrekening gemaakt om de effecten van de uitstroom van

Onderwerp

X

Datum

11 maart 2016

Kenmerk

9240

Pagina

6 van 8

WSW'ers en de rijksbezuinigingen de komende jaren op het WSW budget inzichtelijk te maken.

Op basis van deze momentopname kan geconcludeerd worden dat zowel bij voortbestaan van de gemeenschappelijke regeling als liquidatie hiervan en het uitvoeren van de Wsw-taken volgens een van de voorgestelde scenario's er de komende jaren een structureel nadeel zal zijn in de exploitatie hiervan. Dit nadeel wordt onder andere veroorzaakt door het negatieve subsidieresultaat (het verschil tussen de personele kosten van de WSW'ers en de door het rijk toegekend budget) en kan nog versterkt worden door de rijksbezuinigingen. Alleen een beleid waarbij substantiële kostenbeheersing en inkomstenverbetering wordt nagestreefd, leidt tot een beter resultaat in de exploitatie. In bijlage IV van het onderzoeksrapport worden de diverse resultaten van de scenario's gerelateerd aan het negatieve exploitatieresultaat Permar 2014.

Ook zullen er of incidentele reorganisatiekosten ontstaan om de organisatie van de Permar mee te laten groeien naar een toekomstige organisatie of zullen liquidatiekosten ontstaan bij de opheffing van de gemeenschappelijke regeling. Op basis van bijlage II bij het onderzoeksrapport worden alleen de liquidatiekosten inzichtelijk gemaakt. Deze bedragen € 1.450.000 aan materiele kosten en € 5.500.000 personele (afvloeiings)kosten.

Feitelijk geven de gepresenteerde cijfers een richting aan van de te verwachte baten en lasten. De werkelijke baten en lasten worden pas bekend als er een bedrijfsplan wordt gemaakt voor één of meerdere oplossingsrichtingen.

Juridische consequenties

Wordt bij het definitieve besluit uitgewerkt.

Personele consequenties

Wordt bij het definitieve besluit uitgewerkt.

WMO-aspecten

Uitvoering van de Wsw is onderdeel van de participatiewet en ven het sociaal domein.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Effect op vermindering regeldruk

Niet van toepassing.

Standpunt O.R.

Niet van toepassing.

Alternatieven

Het rapport beschouwt vier scenario's en schetst de verschillende uitvoeringsmogelijkheden. De gevolgen van de scenario's zijn op gebied van financiën, juridische kwesties en gevolgen voor organisatie en medewerkers.

Gesteld kan worden dat er twee "basis" scenario's zijn:

- Opheffen GR: ondergebracht in drie scenario's, waarbij elk scenario verschillende opties voor de uitvoering ervan behandelt (scenario 1-2 en 3). Zoals: alles zelf

Onderwerp

X

Datum

11 maart 2016

Kenmerk

9240

Pagina

7 van 8

doen als gemeenten (scenario 1); gezamenlijke uitvoering van taken ten aanzien van de back office en beschut werk (scenario 2); inkoop bij één van de gemeenten van de back office en beschut werk (scenario 3). Alle drie de scenario's hebben als basis "het zo lokaal mogelijk uitvoeren van de Qsw-oud" in combinatie met de uitvoering van de participatiewet. Als gevolg hiervan is scenario 1 het meest uitgewerkt.

- Ombouwen GR: het benutten van goede onderdelen van de Permar en uitvoering van dienstverlening in het kader van de Participatiewet. Back office en beschut werk kan hier een onderdeel van zijn. De GR blijft in dit scenario bestaan.

In schema;

Uit de GR treden/opheffen GR (scenario 1-2 en 3) en lokaal uitvoeren van de Wsw	Ombouwen van de GR (scenario 4) Wsw in een GR uitvoeren
1. alles lokaal doen en opzetten voor de Wsw	Behouden van goede onderdelen van de Permar
2. lokaal uitvoeren maar back-office en beschut regionaal organiseren	Beschut en backoffice in een GR te organiseren
3. lokaal uitvoeren maar back office en beschut inkopen bij een buurgemeente of andere organisatie	